

**STAN
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU GARWOLIŃSKIEGO
ZA 2020 ROK**

Garwolin, 26.02.2021 r.

Spis treści

I. DANE DEMOGRAFICZNE.....	3
II. INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI KONTROLNO-REPRESYJNEJ, W ZAKRESIE KONTROLI WYKONYWANYCH W RAMACH REALIZACJI ZADAŃ INSPEKCJI SANITARNEJ ORAZ POMIARACH I BADANIACH WYKONYWANYCH NA RZECZ NADZORU I ZAKRESIE TYCH ANALIZ.....	4
III. INFORMACJA DOTYCZĄCE WYDANYCH OPINII, W TYM O PROJEKTACH OBIEKTÓW NOWO BUDOWANYCH LUB ADAPTOWANYCH.....	5
IV. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA.....	7
V. REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH.....	13
VI. OCENA STANU SANITARNO HIGIENICZNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH.....	17
VII. OCENA ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ.....	18
VIII. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	20
IX. OCENA NARAŻENIA ZAWODOWEGO W ZAKŁADACH PRACY Z UWZGLĘDNIENIEM RODZAJU CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH, WIELKOŚCI POPULACJI ZAWODOWO NARAŻONEJ NA TE CZYNNIKI.....	22
X. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH WRAZ Z OCENĄ ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA.....	27
XI. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA.....	32
XII. WNIOSKI.....	34

I. DANE DEMOGRAFICZNE

Powiat garwoliński zajmuje powierzchnię 1284,29 km², zamieszkuje go 108 940 osób (stan na 30.06.2020 r.).

Do powiatu należą: 2 miasta tj. Garwolin i Łaskarzew, 2 miasto-gminy, tj. Pilawa i Żelechów oraz 10 gmin: Garwolin, Łaskarzew, Borowie, Górzno, Maciejowice, Miastków Kościelny, Parysów, Sobolew, Wilga, Trojanów.

**II. INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI KONTROLNO-REPRESYJNEJ, W ZAKRESIE
KONTROLI WYKONYWANYCH W RAMACH REALIZACJI ZADAŃ INSPEKCJI
SANITARNEJ ORAZ POMIARACH I BADANIACH WYKONYWANYCH NA RZECZ
NADZORU I ZAKRESIE TYCH ANALIZ**

Wyszczególnienie	Badania ogółem	Wykonane oznaczenia			Liczba pobranych próbek	Kontrole (wizytacje)	Decyzje wydane w I instancji				Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Wnioski o ukaranie	Akty oskarżenia	Nalożone mandaty	Kwota nalożonych mandatów w złotych	Nalożone kary pieniężne	Kwota nalożonych kar pieniężnych w złotych												
		chemiczne		fizyczne			mikrobiologiczne		przez PPIS i PGIS										przez PWIS											
		01	02	03			04	05	06	07									08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
		0	01	02			03	04	05	06									07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Ogółem	13		31		428	8244	5194	179		5	37	2			34	7 100,00	28	154000												
Komórki organizacyjne stacji sanitarno-epidemiologicznych	higiena																													
	komunalna	2			194	530	27	8			6				1	100,00														
	żywności, żywienia i przedmiotów użytku	3			234	280	99	101			4	1			32	6 900,00														
	pracy	4				72	21	5			2	1																		
	dzieci i młodzieży	5		31		133	17	6							1	100														
	radiacyjna	6																												
	epidemiologia	7				7149	5030			5	25							28	154000											
	zapobiegawczy nadzór sanitarny	8				46			59																					
	środki zastępcze	9				1																								
	inne	10				33																								

III. INFORMACJA DOTYCZĄCE WYDANYCH OPINII, W TYM O PROJEKTACH OBIEKTÓW NOWO BUDOWANYCH LUB ADAPTOWANYCH

W 2020 r. terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono obszarem, na którym wystąpił stan epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Wprowadzone w związku z tym ograniczenia dotyczące przemieszczania się, prowadzenia działalności przez przedsiębiorców, a także obowiązek poddania się kwarantannie miały wpływ na podejmowane inicjatywy inwestycyjne, szczególnie przez inwestorów indywidualnych.

W zakresie uzgodnień dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przy sporządzaniu dokumentów planistycznych.

Wydano 4 opinie sanitarne dotyczące określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko przy ich sporządzaniu. Wszystkie opinie dotyczyły nowych projektów lub projektów zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin (lub ich części).

W roku 2019 również wydano 4 opinie.

We wszystkich przypadkach przy opracowaniu tych dokumentów stwierdzono potrzebę przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W zakresie opiniowania projektu dokumentu planistycznego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wydano 6 opinii sanitarnych w tym dotyczące:

- 5 nowych projektów i projektów zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- 1 projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W sprawie 1 wniosku o zaopiniowanie projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie wydano stanowiska.

Wydane opinie nie zawierały uwag.

W roku 2019 również wydano 6 opinii.

W zakresie uzgadniania przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Wydano 37 opinii sanitarnych w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w tym:

- 2 opinie stwierdzające konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i określające zakresy raportów o ich oddziaływaniu na środowisko (dotyczyły one: budowy stacji paliw płynnych wraz z niezbędną infrastrukturą; rozbudowy budynku jałownika oraz przebudowy istniejącej obory w celu zwiększenia obsady istniejącego gospodarstwa dla bydła mlecznego);
- 35 opinii stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Najwięcej opinii dotyczyło planowanej budowy farm fotowoltaicznych oraz przebudowy dróg.

Jest to spadek w stosunku do roku 2019 (wydano 46 opinii).

W zakresie wydawania opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Wydano 2 opinie sanitarne uzgadniające przedsięwzięcia w zakresie środowiskowych uwarunkowań zgody na jego realizację w tym **obydwie ze zgłoszeniem środowiskowych uwarunkowań dla ich realizacji** i dotyczyły one:

- przetwarzania i transportu odpadów tworzyw sztucznych,
- budowy fermy drobiu wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

W roku 2019 wydano 4 opinie.

W zakresie uzgadniania dokumentacji projektowej.

Dokonano uzgodnienia w formie opinii sanitarnej 16 projektów budowlanych i technologicznych obiektów w tym obiektów nowo budowanych oraz projektów obiektów poddanych zmianie sposobu użytkowania lub adaptacji. Wszystkie wydane opinie nie zawierały zastrzeżeń.

Najwięcej projektów dotyczyło:

- zakładów kosmetycznych (3 opinie),
- obiektów gastronomicznych (4 opinie).

Jest to znaczny spadek w stosunku do roku 2019 (wydano 26 opinii).

W zakresie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Uczestniczono w **46** kontrolach obiektów w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania i spełnienia w nich wymagań higieniczno-zdrowotnych w tym w 42 wiodący był udział Sekcji ZNS.

W związku z przeprowadzonymi kontrolami wydano **38 opinii sanitarnych i 1 zaświadczenie** o nie zgłoszeniu sprzeciwu w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania.

Najwięcej kontroli i wydanych opinii dotyczyło:

- zakładów fryzjerskich i kosmetycznych (8 opinii);
- lokali gastronomicznych (3 opinie).

Jest to znaczny spadek w stosunku do 2019 r., w którym przeprowadzono 59 kontroli i wydano łącznie 50 opinii.

IV. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

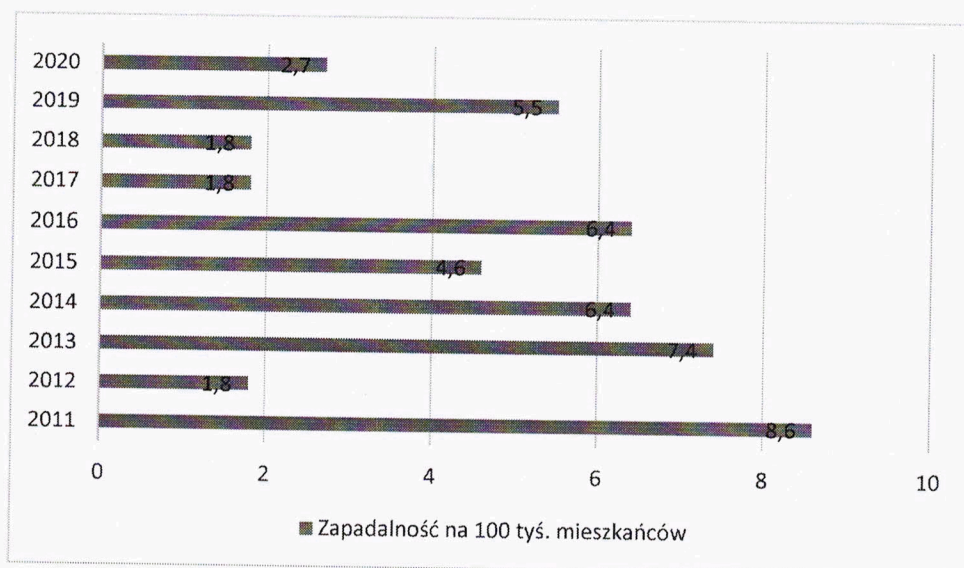
Wybrane choroby zakaźne w latach 2011 – 2020

Nazwa choroby zakaźnej	2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*	ilość zach.	zap.*
WZW typu C	8	8,6	2	1,8	8	7,4	7	6,4	5	4,6	7	6,4	2	1,8	2	1,8	6	5,5	3	2,7
WZW typu B	1	1,1	-	-	4	3,7	6	5,5	3	2,8	4	3,7	1	0,9	1	0,9	10	9,2	1	0,9
Salmonellozy zatruć pokarmowe	74	69,1	66	60,8	23	21,2	55	50,7	71	65,4	54	49,7	26	23,9	45	41,3	35	32,1	11	10,1
Krzyszyc	19	17,8	52	47,9	6	5,5	3	2,8	26	23,9	16	14,7	4	3,7	3	2,8	4	3,7	10	9,2
WZW typu A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	9,2	2	1,8	7	6,4	-	-
Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	16	14,9	22	20,3	20	18,4	36	33,2	16	14,7	28	25,7	18	16,5	22	20,2	26	23,9	14	12,8
Choroba z Lyme	16	14,9	12	11,1	18	16,6	15	13,8	27	24,9	40	36,8	35	32,1	34	31,2	57	52,3	22	20,2
Yersinioza-bakteryjne zakażenia jelitowe	-	-	3	2,8	-	-	-	-	3	2,8	2	1,8	3	2,8	2	1,8	2	1,8	1	0,9

*zapadalność na 100 tys. Mieszkańców

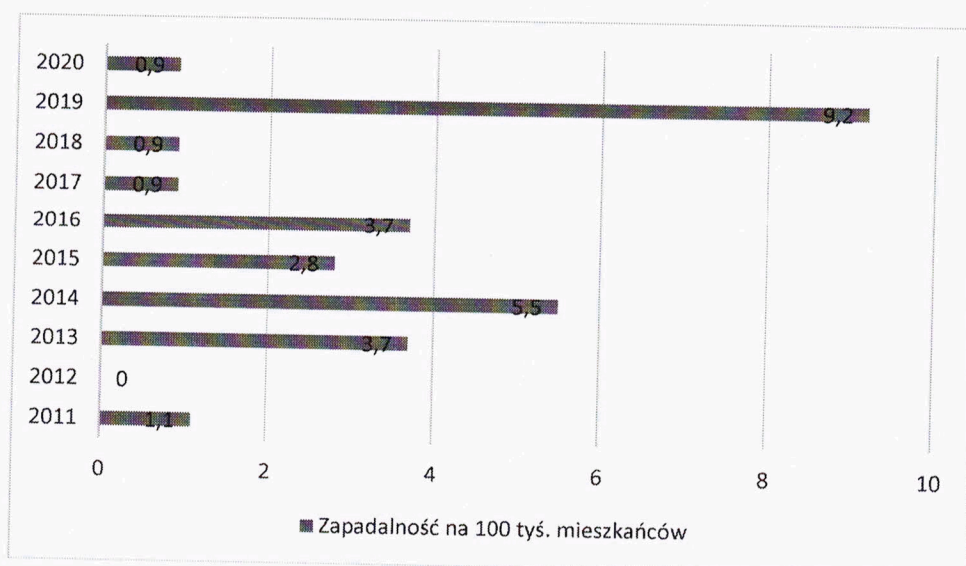
I. Zakażenia szerzące się drogą naruszenia ciągłości tkanek

1. WZW typu C

WZW typu C – w roku 2020 zarejestrowano 3 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C. Ze względu na płeć 1 przypadek zarejestrowano wśród mężczyzn i 2 przypadki wśród kobiet. W rozpatrywanym 10-letnim okresie zjawisk epidemiologicznych największy wzrost zapadalności na WZW typu C przypada na rok 2011, 2013. Rok 2020 jest porównywalny z rokiem 2017, 2016, 2012 gdzie zapadalność była na poziomie 1,8. Prawdopodobne źródło narażenia w 2 przypadkach zarejestrowanych w 2020 r. to kontakty z placówkami służby zdrowia, a w 1 przypadku nieprofesjonalne wykonanie tatuażu.

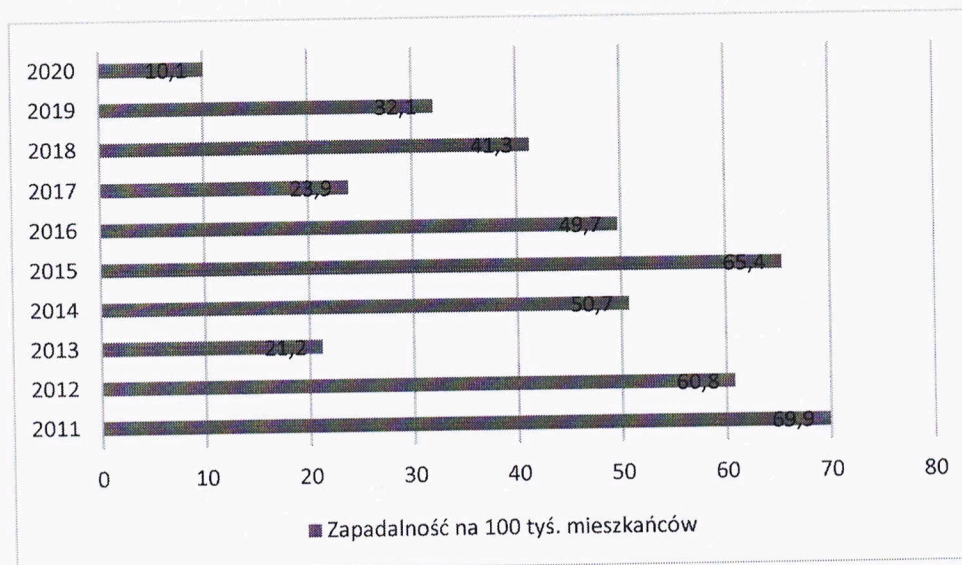
2. WZW typu B

WZW typu B – w roku 2020 zarejestrowano 1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu B i zapadalność na poziomie 0,9. Zachorowanie wystąpiło u mieszkanki wsi. W rozpatrywanym 10-letnim okresie zjawisk epidemiologicznych w 2019 zapadalność jest największa.

II. Zakażenia szerzące się drogą pokarmową

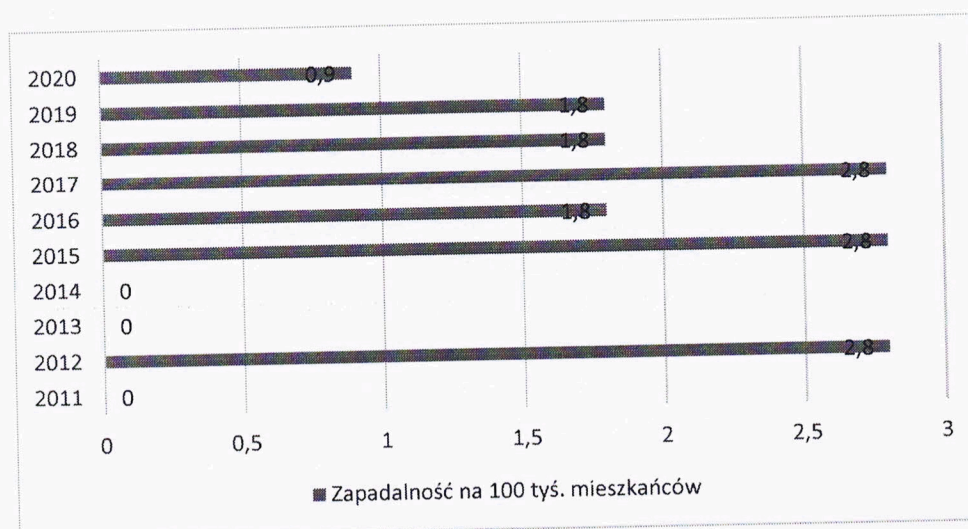
1. Salmonellozy- zatrucia pokarmowe

Zatrucia pokarmowe – Salmonellozy – w roku 2020 zarejestrowano 11 pojedynczych przypadków zachorowań. W rozpatrywanym 10-letnim okresie zjawisk epidemiologicznych największa zapadalność na poziomie 69,9 przypada na rok 2011 i 65,4 w roku 2015. Natomiast najmniejsza zapadalność przypada na lata 2013 (zapadalność 21,2) i 2020 (zapadalność 10,1).

Spośród wszystkich 11 przypadków zachorowań – 9 to przypadki hospitalizowane. Przyczyną zatruć w 1 przypadku *S. Typhimurium* oraz w 10 przypadkach *Salmonella* spp. Prawdopodobne źródło zakażenia we wszystkich przypadkach nie ustalono.

2. Yersinioza-bakteryjne zakażenia jelitowe

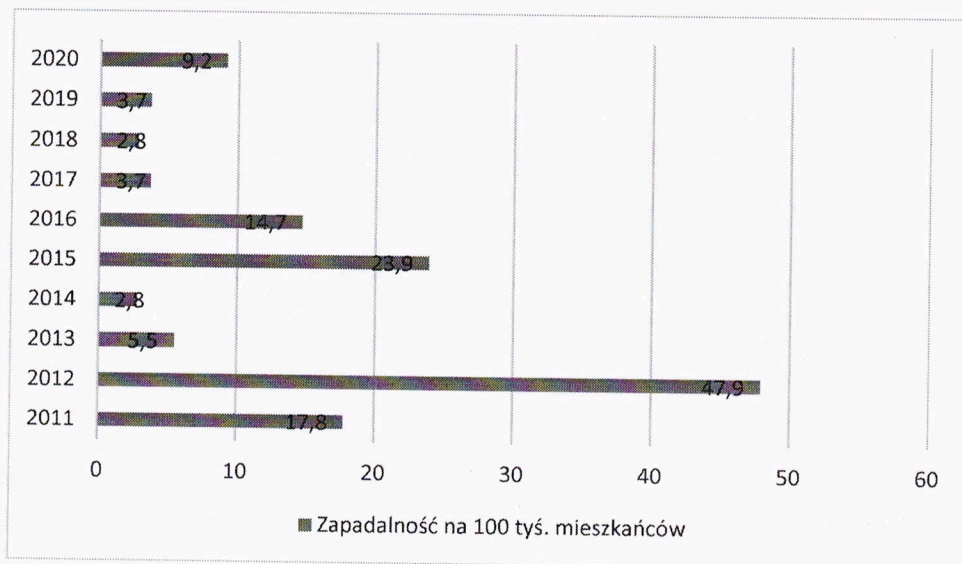

Yersinioza-bakteryjne zakażenia jelitowe – w roku 2020 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania wywołane przez *Yersinia Enterocolitica*, przypadek hospitalizowany. Prawdopodobnego źródła zakażenia w zgłoszonym przypadku nie ustalono. Pierwsze przypadki zachorowań w 10-letnim okresie zjawisk epidemiologicznych zarejestrowano w

2012 roku i zapadalność na poziomie 2,8, wartość ta powtórzyła się w roku 2015 i 2017, natomiast zapadalność na poziomie 1,8 zarejestrowano w latach 2016, 2018 i 2019.

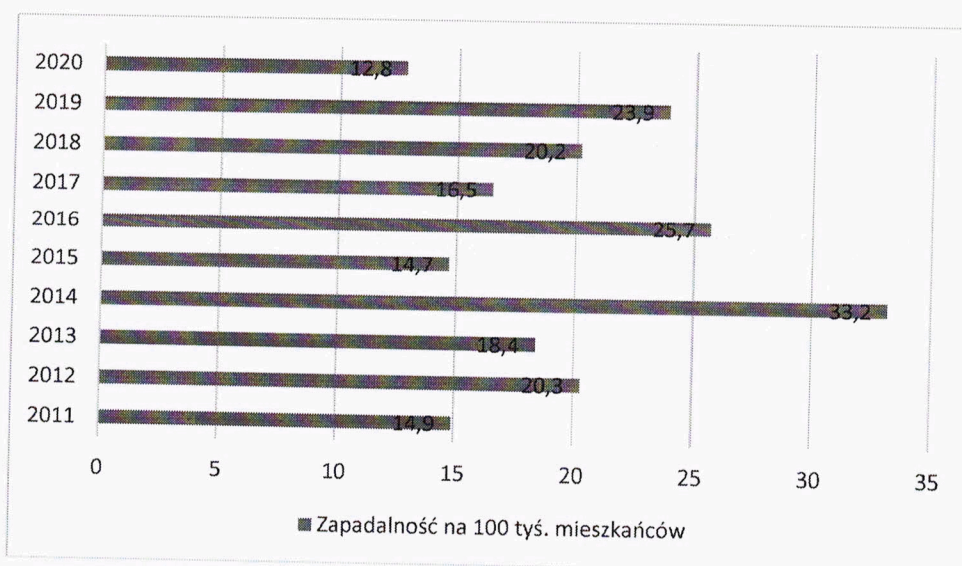
III. Choroby przeciw którym realizowane są szczepienia ochronne

1. Krztusiec

Krztusiec – w roku 2020 zarejestrowano 10 przypadków zachorowań i zapadalność na poziomie 9,2. W rozpatrywanym 10-letnim okresie zjawisk epidemiologicznych jest to porównywalna zapadalność jak w roku 2016. Najwyższą zapadalność na krztusiec odnotowano w roku 2012, gdzie zapadalność wynosiła 47,9.

2. Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień)

Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień – w roku 2020 odnotowano 14 przypadków kontaktów ze zwierzętami, po których podjęto szczepienia przeciwko wściekliznie. Jest to porównywalna zapadalność 12,8 do roku 2016 gdzie zapadalność wynosiła 14,7.

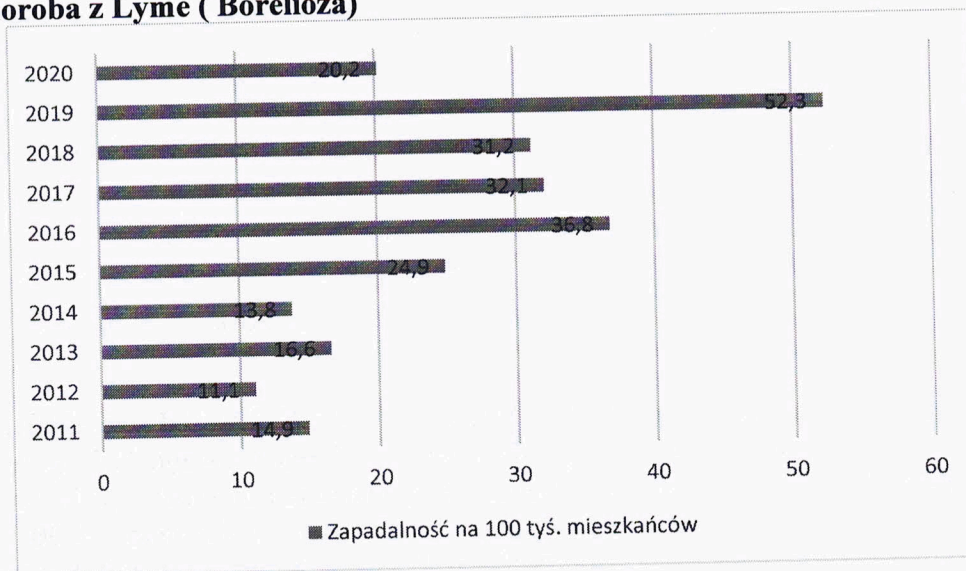
Przyczyny podjęcia szczepień – kontakt z:

- bezpiecznymi psami - 10 przypadków – 71,4 % ogólnej liczby przypadków zarejestrowanych;
- kotami - 2 przypadków – 14,3 % ogólnej liczby przypadków zarejestrowanych
- myszą - 1 przypadek – 7,1 % ogólnej liczby przypadków zarejestrowanych
- szczurem – 1 przypadek – 7,1 % ogólnej liczby przypadków zarejestrowanych

W 2020 wszystkie 14 przypadków zostało zaszczepionych pełnym cyklem szczepień przeciwko wścieklicznie.

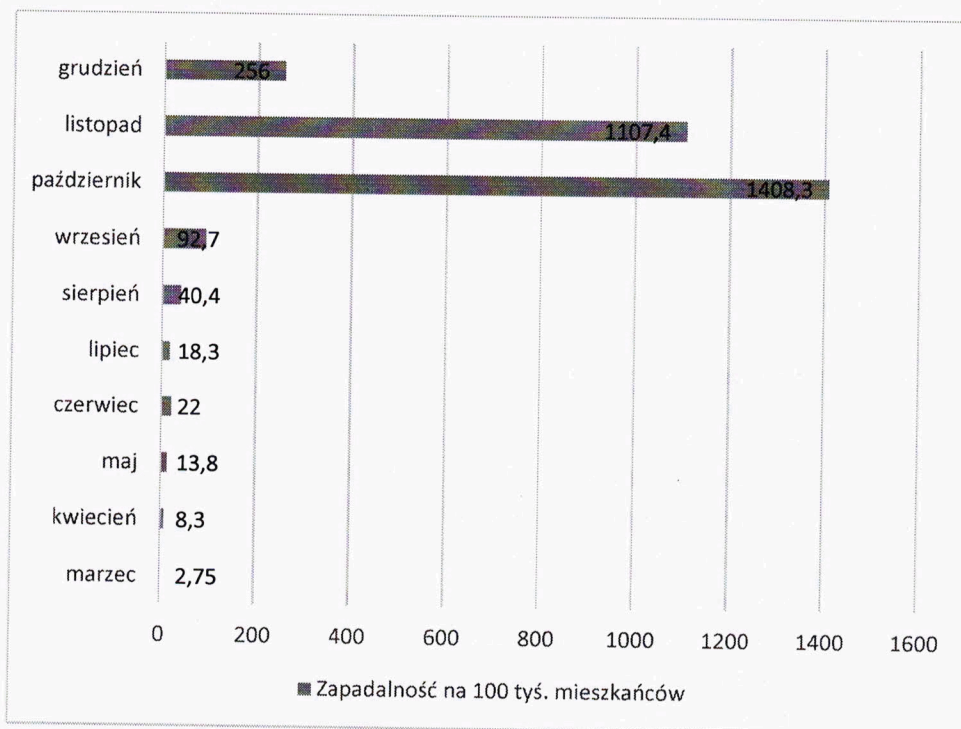
IV Inne choroby

1. Choroba z Lyme (Borelioza)

Choroba z Lyme – w roku 2020 zarejestrowano 22 przypadki boreliozy u osób ukąszonych przez kleszcze i zapadalność na poziomie 20,2. W rozpatrywanym 10-letnim okresie zjawisk epidemiologicznych najwyższa zapadalność przypada właśnie na rok 2019 (zapadalność 52,3). Chorzy zgłaszani na podstawie występowania rumienia średnicy powyżej 5 cm. Podczas przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych u żadnej z osób nie stwierdzono narażenia zawodowego.

2. Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)

W 2020 r. zarejestrowano 3237 zakażeń SARS-CoV-2 wśród mieszkańców powiatu garwolińskiego, 327 przypadków hospitalizowanych. Zarejestrowano 103 zgony z powodu tych zakażeń. Wszystkie przypadki wykazane na podstawie dodatnich wyników w kierunku SARS-CoV-2, oraz zgłoszeń lekarskich. Dodatkowo wykonano 3000 wywiadów epidemiologicznych dotyczących osób poddanych kwarantannie z powodu kontaktu z osobą zakażoną SARS-CoV-2.

V. REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

W 2020 r. na terenie powiatu garwolińskiego realizacja programu szczepień ochronnych prowadzona była w **22 podmiotach leczniczych** w tym:

- w 8 publicznych podmiotach leczniczych, w których funkcjonuje **12** punktów szczepień;
- w 14 niepublicznych podmiotach leczniczych, w których funkcjonuje **16** punktów szczepień.

Łącznie w 2020 r. prowadzono nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych w **28 punktach szczepień**.

Podmioty lecznicze wykonywały szczepienia ochronne w ramach umów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenia w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.

W 2020 roku przeprowadzono w nich łącznie **5** zaplanowanych kontroli wykonawstwa szczepień ochronnych. Kontrole obejmowały swym zakresem między innymi: realizację Programu Szczepień Ochronnych, prowadzenie dokumentacji dotyczącej szczepień, w tym opracowanie, wdrożenie i nadzór nad procedurami higienicznymi obowiązującymi w placówce, wyposażenie niezbędne do realizacji szczepień, sprawozdawczość. Zwracano uwagę na prawidłowe warunki transportu szczepionek z PSSE do placówki /zaopatrzenie w termotorby i wkłady chłodnicze, termometr/, przechowywanie szczepionek /prowadzenie rejestru odczytów temperatury w urządzeniach chłodniczych/, prowadzenie rejestru rozchodu i przychodu szczepionek, przestrzeganie terminów ważności preparatów szczepionkowych, stosowane środki do dezynfekcji skóry przed iniekcjami. Prowadzono nadzór nad spełnieniem przez lekarzy obowiązku zgłaszania organom PIS przypadków uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych. Podczas prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

W ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych prowadzono nadzór nad procesem dystrybucji szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych, z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek /ESNDS/.

Szczepionki w PSSE w Garwolinie przechowywane są w specjalistycznym urządzeniu chłodniczym do przechowywania leków i preparatów szczepionkowych w ściśle określonej temperaturze tj. od +2 do +8 stopni Celsjusza zapewniając tym samym właściwe warunki chłodnicze zgodne z wymaganiami producentów. PSSE w Garwolinie posiada również całodobowy rejestrator do monitorowania temperatury w urządzeniu chłodniczym z funkcją powiadamiania SMS na alarmowy telefon komórkowy w przypadku braku energii lub przekroczenia określonego zakresu temperatur.

Na terenie powiatu garwolińskiego na 28 punktów szczepień 27 posiada ww. urządzenia, a jeden, częściej odczytuje i dokumentuje wartość temperatury we wnętrzu urządzenia chłodniczego, posiadając przy tym agregat prądowórczy z funkcją autostartu.

PSSE w Garwolinie ma dostęp do agregatu prądowórczego, uruchamianego w chwili braku dopływu energii elektrycznej.

Poniższa tabela przedstawia stan urządzeń do całodobowego monitorowania temperatury w podległych podmiotach leczniczych.

Lp.	Punkty szczepień	Jest rejestrator	Inne np. agregat	razem
1	SPZOZ	12	0	12
2	NZOZ	15	1*	16
3	Razem	27	0	28

Wszyscy świadczeniodawcy wykonujący szczepienia ochronne pobierają szczepionki z PSSE w Garwolinie z zachowaniem łańcucha chłodniczego, osoba odbierająca szczepionki wyposażona jest w termotorbę z wkładami chłodniczymi i termometrem do pomiaru temperatury wewnątrz termotorby.

PSSE w Garwolinie w ten sam sposób pobiera szczepionki z magazynu z PSSE w Siedlcach.

Placówki w 2020 roku złożyły **256** wizyt w PSSE w związku z pobraniem preparatów szczepionkowych. Rozdysponowano **15 295 preparaty szczepionkowe**.

W 2020 roku wśród zaczeplonych na terenie powiatu garwolińskiego zgłoszono **6** Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych (NOP), 5 zakwalifikowano jako łagodne, 1 jako poważny, w związku z NOP dzieci nie były hospitalizowane. Zgłaszanie i rejestracja NOP wymagana jest zgodnie obowiązującymi przepisami prawnymi. Kwalifikacja NOP dokonywana jest przez lekarza, który go rozpoznaje i przekazuje do PPIS.

W ostatnich latach w Polsce w tym również w powiecie garwolińskim obserwuje się narastanie tendencji unikania wykonywania obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży.

Sytuacja ta jest przede wszystkim efektem szerokiego dostępu do fałszywych i pseudonaukowych informacji w przestrzeni publicznej. Nieprawdziwe informacje na temat szczepień, które rozpowszechniane są za pośrednictwem portali społecznościowych mogą powodować wątpliwości co do zasadności szczepień. Przeciwnicy szczepień posługują się argumentami emocjonalnymi, które najłatwiej docierają do odbiorców, wzbudzając niepokój i strach. Wiele informacji na temat szczepień wspieranych jest teoriami spiskowymi. Poglądy przeciwników szczepień są artykułowane przez różne grupy społeczne, niezależnie od stopnia wykształcenia, czy też statusu materialnego. Tendencje te prowadzą do zmniejszenia odsetka osób zaszczepionych /bezpieczny próg to 95% zaszczepionej całej populacji podlegającej zaszczepieniu/, co pociąga za sobą obniżenie odporności zbiorowskiej.

Na koniec 2020 w powiecie garwolińskim uchylało się od obowiązku wykonania szczepień **74** rodziców i opiekunów (**61** dzieci nie zaszczepiono w związku z uchylaniem się od obowiązku szczepień ochronnych).

Po ogłoszeniu w marcu 2020 roku pandemii spowodowanej wirusem SARS-CoV-2 nie wystosowywano pism nakreślających potrzebę szczepień, promujących je jako bezpieczną i skuteczną metodę zapobiegania chorobom zakaźnym oraz wskazujących na konieczność stawienia się z dzieckiem na szczepienia.

PPIS w Garwolinie w 2020 roku nie prowadził postępowania administracyjnego w celu egzekwowania wykonania obowiązku szczepień przez osoby uchylające się.

Kontynuowano współpracę z Biurami Podróży w celu informowania wyjeżdżających o niebezpieczeństwie zachorowania i przywlekania chorób zakaźnych oraz o sposobie zapobiegania tym chorobom, zwłaszcza poprzez szczepienia ochronne – **wykonano 3 wizyty**.

W 2020 roku obowiązkowymi szczepieniami objętych było **25 297 dzieci i młodzieży od 0-19 roku życia**. Corocznie dokonywana jest szczegółowa analiza wykonywania szczepień na podstawie danych liczbowych przekazywanych przez podległe podmioty lecznicze /MZ-54/.

Poniższa tabela przedstawia stan zaszczepienia przeciwko chorobom zakaźnym w grupach wiekowych w roku bieżącym wraz z porównaniem stanu zaszczepienia w roku poprzednim na terenie powiatu garwolińskiego.

Rodzaj szczepienia	Rocznik urodzenia	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w PSSE Garwolin w 2020 r.	Wykonawstwo w PSSE Garwolin w 2019 r. /analogicznie roczniki robocze w 2019/
p/BCG	2020	noworodkowe	99,12%	99,19%
	2019	noworodkowe	98,18%	99,63%
p/WZW B	2019*	podstawowe i uzupełniające	100%	91,81%
	2018	podstawowe i uzupełniające	100%	96,89%
p/błonicy, tężcowi	2019*	pierwotne	67,12%	68,04%
	2018	pierwotne i uzupełniające	99,75%	87,93%
p/odrze, śwince i różyczce	2019*	podstawowe	52,92%	65,24%
	2018	podstawowe	93,58%	96,68%
	2014*	przypominające	60,68%	73,98%
	2009	przypominające	91,83%	92,68%
p/poliomyelitis	2019*	pierwotne	67,12%	68,27%
	2018	pierwotne i uzupełniające	99,78%	88,21%
p/krztuścowi	2019*	pierwotne	66,82%	68,04%
	2018	pierwotne i uzupełniające	99,71%	87,93%
p/haemophilus influenzae typu b	2019*	pierwotne	63,78%	68,34%
	2018	pierwotne i uzupełniające	81,61%	87,86%
p/streptococcus pneumoniae	2020*	pierwotne	46,26%	49,88%
	2019	pierwotne i uzupełniające	42,22%	60,30%
	2018	pierwotne i uzupełniające	86,72%	88,14%
p/DTap i Polio 5 rok życia	2015*	pierwsze przypominające	41,72%	63,65%
	2014	pierwsze przypominające	80,19%	91,17%
p/Tdap błonica, tężec, krztusiec 14 rok życia	2007*	drugie przypominające	32,68%	64,75%
	2006	drugie przypominające	80,80%	92,13%
p/Td błonica, tężec, 19 rok życia	2002	trzecie przypominające	27,07%	56,33%
	2001	trzecie przypominające	61,85%	82,64%

*rocznik roboczy w 2020 roku

Dokonana analiza danych wykazała, że wykonawstwo szczepień na terenie powiatu garwolińskiego podobnie jak w latach poprzednich utrzymuje się na dość wysokim poziomie pomimo ogłoszenia epidemii SARS-CoV-2 i czasowym wstrzymaniu wykonywania szczepień ochronnych.

Poza obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi istotną rolę w uodpornieniu populacji

odgrywają szczepienia zalecane – niefinansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia.

Poniższa tabela przedstawia stan zaszczepienia ludności powiatu garwolińskiego szczepionkami zalecanymi.

Lp.	Rodzaj szczepienia	Liczba osób zaszczepionych w 2019 r.	Liczba osób zaszczepionych w 2019 r.	Liczba osób zaszczepionych w 2018 r.
1	Przeciwno ospie wietrznej	138	100	84
2	Odrze, śwince i różyczce	16	27	27
3	WZW t A	5	11	11
4	HPV wirus brodawczaka ludzkiego	1	15	1
5	Zakażenia streptococcus pneumoniae	82	23	357
6	Zakażenia neisseria meningitidis	183	95	50
7	Zakażenia haemophilus influenzae typ b	1	2	5
8	Szczepienia p/tężcowi	2490	2678	2750
9	Kleszczowe zapalenie mózgu	60	95	68
10	Rotawirusy	380	274	305
11	Grypa	1868	1752	1909
12	WZW t B	608	1025	457

VI. OCENA STANU SANITARNO HIGIENICZNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO-ŻYWIENIOWYCH

W 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie nadzorował 1398 obiektów produkcji i obrotu żywnością, żywienia zbiorowego oraz 10 wytwórni materiałów do kontaktu z żywnością, 16 miejsc obrotu materiałami do kontaktu z żywnością. Skontrolowano 220 obiektów w tym: 23 obiekty produkujące żywność, 85 obiektów żywienia zbiorowego, 111 obiektów obrotu żywnością, 1 obiekt obrotu materiałami do kontaktu z żywnością.

Przeprowadzono 278 kontroli, w tym 43 kontrole interwencyjne przeprowadzane w związku z wycofywaniem produktów notyfikowanych w systemie RASFF oraz interwencjami klientów.

W 2020 r. w I kwartale kontrole przeprowadzono zgodnie z harmonogramem opracowanym na rok 2020 a potem w związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją epidemiologiczną wywołaną rozprzestrzenianiem się *koronawirusa* SARS CoV-2 w Polsce plan urzędowych kontroli żywności został zweryfikowany. Mimo dużego zaangażowania pracowników sekcji Bezpieczeństwa Żywności(..) w pracę z zakresu sekcji Epidemiologii podejmowano działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami. Kontrole przeprowadzane były głównie w związku z interwencjami klientów, powiadomieniami w ramach systemu RASFF i wnioskami o wydanie decyzji zatwierdzającej.

Od początku roku przeprowadzono **278** kontroli w obiektach produkujących i sprzedających żywność. Kontrole zakresem obejmowały zagadnienia ujęte w prawie żywnościowym oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii i wytycznych opublikowanych na stronach internetowych Ministra Zdrowia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie wydał w 2020 r. **27 decyzji** w związku z nakazem usunięcia stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości w tym **1 decyzję unieruchomienia** obiektu. Złożono **4 wnioski** o wydanie decyzji w trybie art. 103 Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia **o wymierzenie kary pieniężnej** podmiotom działającym na rynku spożywczym z powodu prowadzenia działalności niezgodnie z zakresem decyzji zatwierdzającej lub bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru.

W 81 przypadkach kontrole wykazały nieprawidłowości wynikające z nieprzestrzegania prawa żywnościowego. W związku z powyższym nałożono 32 mandaty karne na kwotę 6900 zł oraz wydano 18 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości. W przypadku uwag związanych wdrażaniem ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii podczas kontroli stosowano pouczenia wobec kierownictwa obiektów i personelu.

W 2020 r. wpłynęło **56 interwencji** najczęściej dotyczących nieprzestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w tym niedopełniania obowiązku zasłaniania ust i nosa przez personel i klientów w sklepach spożywczych.

Ponadto wspólnie z przedstawicielami KPP w Garwolinie przeprowadzono w powyższym zakresie 174 kontroli (zakończone notatkami urzędowymi) w 53 przypadkach udzielając pouczeń.

W 100% zrealizowano plan poboru próbek żywności. Zbadane zostały 234 próbki żywności. W 3 próbkach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego limitu drobnoustrojów (*Enterobacteriaceae*). Właściciel zweryfikował procedury mycia i dezynfekcji w zakładzie.

VII. OCENA ZAOPATRZENIA LUDNOŚCI W WODĘ

W roku 2020 r. w ewidencji PSSE Garwolin było 30 wodociągów sieciowych – wszystkie w oparciu o zasoby wód podziemnych:

- 1 wodociąg o produkcji wody od 1001 – 10 000 m³/dobę
- 21 wodociągów o produkcji wody od 101 -1000 m³/dobę
- 8 wodociągów o produkcji ≤100 m³/dobę.

Wodociągi zaopatrują w wodę 98 800 mieszkańców powiatu garwolińskiego, co stanowi 90,71 % ogółu ludności.

Pod nadzorem PSSE Garwolin jest 7 wodociągów lokalnych o produkcji ≤10 m³/dobę wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć w budynkach użyteczności publicznej zgodnie z § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Mimo panującej w 2020 roku epidemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 próbki wody pobierane były w stałych, ustalonych punktach poboru zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem, z częstotliwością zależną od produkcji wody.

Na koniec 2020 r. w 29 nadzorowanych wodociągach jakość wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

W 1 wodociągu stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia tj. w wodociągu Piastów, gm. Żelechów. W 2020 r. na jakość wody w wodociągu Piastów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie wydał decyzję administracyjną nakazującą wyeliminowanie ponadnormatywnej zawartości związków żelaza z terminem wykonania do dnia 31.01.2021 r.

W 2020 roku poprawiła się jakość wody w wodociągu Łaskarzew w związku z modernizacją SUW jak również w wodociągu Melanów, gm. Łaskarzew po wymianie złoża w zbiornikach.

Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę

W 2020 r. pobrano z nadzoru do badań w zakresie monitoringu kontrolnego i przeglądowego 194 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz przeprowadzono 37 kontroli wodociągów.

Ocena jakości wody w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

Na terenie powiatu garwolińskiego w 2020 r. były zgłoszone 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

Na podstawie wyników prób wody pobranych w czerwcu, lipcu i sierpniu jakość wody odpowiadała wymogom rozporządzenia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Ww. miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli uzyskały pozytywne oceny jakości wody.

Jakość wody w pływalniach

PSSE w Garwolinie prowadzi nadzór nad 5 pływalniami: Pływalnia „Garwolanka” CSiK, ul. Olimpijska w Garwolinie, Basen Kąpielowy w Pałacu Żelechów, ul. Piłsudskiego 36 w Żelechowie, Basen Kąpielowy w Ośrodku „Las Woda”, ul. Spokojna 1 w Wildze, Basen Kąpielowy TALARIA w Trojanowie oraz Basen przy ZSR w Miętym (obiekt przejęty od WSSE Warszawa w dniu 02.07.2020 r., basen od marca 2020 r. był nieczynny).

Zarządzający pływalniami są zobowiązani do prowadzenia systematycznych badań jakości wody, prowadzonych zgodnie z ustalonym z Inspekcją Sanitarną harmonogramem badań, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wszystkim użytkownikom pływalni. Szczególne znaczenie ma nadzór nad jakością mikrobiologiczną wody.

Zanieczyszczenia mikrobiologiczne wnoszone są do wody przez użytkowników pływalni, którzy mogą zanieczyszczać wodę przede wszystkim drobnoustrojami bytującymi w przewodzie pokarmowym, w górnych drogach oddechowych, błonach śluzowych i na skórze. Oprócz drobnoustrojów wchodzących w skład normalnej mikroflory, mogą to być również organizmy chorobotwórcze, będące przyczyną infekcji. Występowanie patogenów w wodzie tj. *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa* w istotny sposób może negatywnie wpływać na zdrowie kąpiących się osób.

Jakość wody z instalacji wody ciepłej

W 2020 r. kontynuowano nadzór nad jakością wody ciepłej w instalacjach wody ciepłej we wszystkich szpitalach i zakładach opiekuńczo-leczniczych przeprowadzono badania wody ciepłej na obecność bakterii *Legionella* sp.

Badania były wykonywane z nadzoru, z częstotliwością zgodną z wytycznymi rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia

VIII. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Sekcja Epidemiologii

Podmioty wykonujące działalność leczniczą.

Sekcja Epidemiologii w 2020 roku sprawowała nadzór nad 167 obiektami wykonującymi działalność leczniczą (rok 2019 – 165), tj.

1. szpitale – 4;
2. zakład opiekuńczo -leczniczy – 2;
3. zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy – 1;
4. inne placówki udzielające całodobowych świadczeń - 2;
5. lecznictwo otwarte publiczne – 12;
6. lecznictwo otwarte niepubliczne – 54;
7. prywatna praktyka lekarska – 92.

W roku 2020 wykonano 14 kontroli stanu sanitarno-higienicznego w podległych podmiotach leczniczych / w tym 2 kontrole nadzór nad chorobami zakaźnymi/.
Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2020 r. **nie zlikwidowała się żadna placówka:**

W 2020 r. WSSE Warszawa przekazała PSSE Garwolin pod nadzór placówkę SPZOZ Garwolin

PPIS w Garwolinie wydał **1 decyzję przedłużającą (nakazowa)** dla szpitala dotyczącą niespełnienia części wymagań programu dostosowawczego, po wydaniu opinii o wpływie na bezpieczeństwo pacjentów, w zakresie zamontowania odpowiednio drzwi na 3 oddziałach.

Termin realizacji zaleceń przedłużono na wniosek.

Wnioskodawca wyjaśnił, że: ze względu na trwające inne wyznaczone prace wykonanie wszystkich zaleceń określonych decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Garwolinie z 2018 r. z powodów organizacyjno-finansowych stało się niemożliwe do zrealizowania w jednym czasie, zrealizowanie dotychczasowych inwestycji wymagało będzie bardzo dużych nakładów finansowych i w chwili obecnej szpital nie ma środków na realizację pozostałych uchybień.

W 2020 r. wystąpiły **4 ogniska epidemiczne spowodowane zakażeniem wirusem SARS CoV-2:**

1. ZOL: liczba pacjentów z zakażeniem – 72; liczba personelu z zakażeniem – 13. Ogółem 85 osób z zakażeniem w ognisku epidemicznym.
2. Szpital specjalistyczny - Klinika Rehabilitacyjna: liczba pacjentów z zakażeniem – 19; liczba personelu z zakażeniem – 18. Ogółem 37 osób z zakażeniem w ognisku epidemicznym.
3. Szpital specjalistyczny: liczba pacjentów z zakażeniem – 23; liczba personelu z zakażeniem – 5. Ogółem 28 osób z zakażeniem w ognisku epidemicznym.
4. ZOL: liczba pacjentów z zakażeniem – 23; liczba personelu z zakażeniem – 5. Ogółem 28 osób z zakażeniem w ognisku epidemicznym.

oraz **1 ognisko epidemiczne świerzbu w ZOL**

W 2020 roku nie było skarg, interwencji, odwołań i zażaleń dotyczących nadzorowanych podmiotów leczniczych.

Sekcja Higieny Komunalnej

Nadzorowano zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne i tatuażu, gdzie może dojść do naruszenia ciągłości skóry a tym samym do ryzyka wystąpienia chorób przenoszonych drogą krwi WZWB i C oraz HIV, jak również bakteriami chorobotwórczymi np.: gronkowcami oraz grzybicami skóry. Dlatego podczas kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na postępowanie z narzędziami i przyborami fryzjerskimi.

W 2020 r. zarejestrowanych było **181** zakładów świadczących usługi fryzjerskie, odnowy biologicznej, gabinetów kosmetycznych i tatuażu. Łącznie przeprowadzono **70** kontroli. W ww. obiektach nałożono **1** mandat karny na sumę 100 zł, za niedostateczny stan sanitarny.

Większość pracowników i właścicieli zakładów posiada wiedzę na temat ryzyka zakażenia klientów chorobami zakaźnymi. W celu zwiększenia bezpieczeństwa prowadzonych usług coraz więcej właścicieli decyduje się na zakup własnego autoklawu – w którym sterylizuje się narzędzia. W trakcie kontroli nowych zakładów, tak jak w roku ubiegłym, rozdawano plakaty i ulotki na temat zapobiegania zakażeniom przenoszonym drogą przerwania ciągłości skóry i tkanek.

Zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2017 r o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz. U. 2017 r., poz. 2111), PPIS w Garwolinie skontrolował **4 solaria** zlokalizowane na terenie powiatu garwolińskiego. Nieprawidłowości nie stwierdzono. W widocznych miejscach widnieją informacje o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium. Treść i format informacji zgodne z wytycznymi Ministra Zdrowia z dnia 18.01.2018 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 275).

Pod nadzorem PSSE w Garwolinie są również inne zakłady użyteczności publicznej tj.: domy opieki, hotele, obiekty świadczące usługi noclegowe, dom pogrzebowy, zakłady pogrzebowe, pralnie, cmentarze, stacje paliw, apteki, parkingi turystyczne, tereny rekreacyjne, stadion sportowy, sale zabaw, ustępy publiczne, kino. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Interwencje

W 2020 r. wpłynęło ogółem **30 interwencji**. Zgłoszenia mieszkańców w 12 przypadkach przesłano do innych organów i instytucji: Urzędów Miast i Gmin, Komendy Powiatowej Policji, Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego do rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami. W roku sprawozdawczym wniesiono **16 interwencji**, które dotyczyły nieprzestrzegania zasad reżimu sanitarnego w czasie epidemii Covid-19, w tym 9 dotyczyło nieprawidłowości związanych ze sprawowaniem kultu religijnego.

Przedstawiciele PSSE Garwolin uczestniczyli w 2 wizjach lokalnych przy współudziale innych organów na prywatnej posesji. Nie stwierdzono zagrożenia sanitarno-epidemiologicznego.

IX. OCENA NARAŻENIA ZAWODOWEGO W ZAKŁADACH PRACY Z UWZGLĘDNIENIEM RODZAJU CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH, WIELKOŚCI POPULACJI ZAWODOWO NARAŻONEJ NA TE CZYNNIKI

Ocena stanu sanitarnego powiatu za 2020 r. w zakresie zagadnień realizowanych przez Sekcję Higieny Pracy

Ocena narażenia zawodowego w zakładach pracy z uwzględnieniem rodzaju czynników szkodliwych i wielkości populacji zawodowo narażonej na te czynniki.

W 2020 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Garwolinie obejmował nadzorem higieniczno-sanitarnym 355 zakładów pracy z czego skontrolowano 41 zakładów–44 zakładów mniej niż w roku 2019 ze względu na ogłoszony stan epidemii. Liczba pracowników zatrudnionych w zakładach skontrolowanych wynosiła 1489 osoby.

Przekroczenia normatywów dotyczących czynnika fizycznego w postaci: hałasu, drgań mechanicznych i/lub pyłów występowały w 17 zakładach pracy. Na dzień 31.12.2020 r. w przekroczeniach hałasu pracowało 233 pracowników, drgań mechanicznych 26 pracowników, pyłów 3 pracowników. Poprawiono warunki pracy dla 19 pracowników. W żadnym z zakładów pracy, w których występują przekroczenia hałasu i/lub drgań mechanicznych nie stwierdzono chorób zawodowych.

W 2020 r. roku przeprowadzono 48 kontroli w zakładach pracy znajdujących się w ewidencji Sekcji Higieny Pracy PSSE w Garwolinie. Powyższe kontrole prowadzone były:

- w ramach nadzoru nad **substancjami i preparatami chemicznymi** – 40 kontroli;
- w ramach nadzoru nad **produktami biobójczymi** – 1 kontrola;
- w ramach nadzoru nad substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu **rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy** – 1 kontrola;
- w ramach nadzoru nad **czynnikami biologicznymi** w środowisku pracy – 19 kontroli;

Skontrolowano 5 obiektów zajmujących się **obrotem substancjami i preparatami chemicznymi** i ich mieszaninami oraz 25 obiektów **stosujących substancje i preparaty chemiczne** i ich mieszaniny. W zakresie wprowadzających do obrotu produkty biobójcze skontrolowano 1 obiekt. W zakresie **substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym** w środowisku pracy skontrolowano 1 obiekt. W zakresie czynników **biologicznych** w środowisku pracy skontrolowano 18 obiektów.

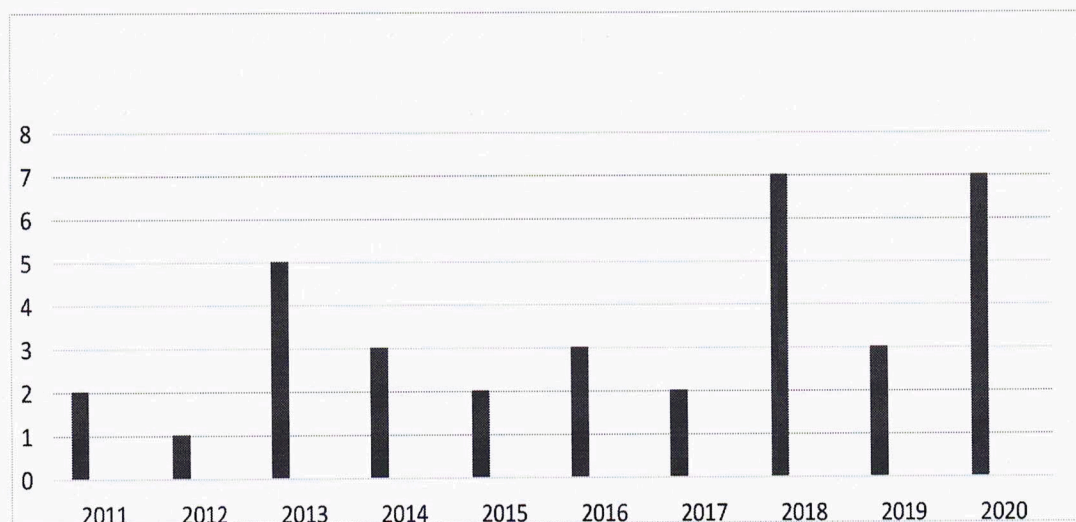
Wydano 5 **decyzji dotyczących poprawy warunków pracy** zawierających 30 **nakazów** (104 nakazy mniej niż w roku ubiegłym). Nie było decyzji unieruchamiających stanowisko/ oddział/ zakład pracy.

W 2020 roku w ewidencji zakładów pracy PSSE w Garwolinie znajdowało się 27 zakładów, w których występują czynniki rakotwórcze – liczba pracowników narażonych na te czynniki w skontrolowanych zakładach pracy wynosiła 11 osób.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zawodowych oraz ich podejrzeń

W 2020 roku zgłoszono **12 podejrzeń chorób zawodowych** i sporządzono 17 **kart oceny narażenia zawodowego**. Wydano **7 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej**. Wystawiono **3 karty stwierdzenia choroby zawodowej**. W 2020 r. nastąpił wzrost zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych, oraz sporządzono więcej decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej w porównaniu do roku 2019.

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych na przełomie ostatnich 10 lat

Ogólne dane dotyczące zakładów pracy, w których stwierdzono chorobę zawodową w 2020 r.

Lp.	PKD	Stanowisko pracy	Numer choroby zawodowej z wykazu	Nazwa choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób
1.	01	Rolnik	26	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - borelioza	1
2.	64	Owijacz przewodów; szwaczka; kontystka, księgowa, starsza księgowa, kontroler rachunkowy, inspektor, kontroler-dysponent, dysponent, analityk, doradca II stopnia, doradca, doradca klienta podstawowego, doradca – kasjer, obuwnik referent ds. sprzedaży, sekretarka asystentka, specjalista do spraw oszczędnościowo rozliczeniowych, kierownik oddziału, kierownik placówki, doradca klienta/kasjer	19.1	Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki	2

Nadzór nad pracownikami narażonymi na szkodliwe czynniki biologiczne

W 2020 roku w ewidencji Sekcji Higieny Pracy PSSE w Garwolinie znajdowało się **195 obiektów**, w których **występują szkodliwe czynniki biologiczne**. W roku sprawozdawczym skontrolowano 18 obiektów. Na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczone do 2 i 3 grupy zagrożenia w skontrolowanych zakładach narażonych było **920 osób**.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny

W 2020 roku pod nadzorem PPIS w Garwolinie znajdowało się **355** podmiotów wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny w tym: **5** dalszych użytkowników – formulatorów, 54 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin, **293** stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami) oraz **3** producentów zobowiązanych do rejestracji substancji zgodnie z rozporządzeniem **(WE) Parlamentu Europejskiego i Rady 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006 roku** w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE. L 2006 Nr 396, str. 1, z późn. zm).

Ogólna ocena zagrożeń wynikających ze stanu sanitarno-higienicznego w zakładach pracy

Sekcja Higieny Pracy PSSE w Garwolinie sprawuje nadzór nad zakładami zatrudniającymi pracowników. Nowe zakłady pracy obejmowane są bieżącym nadzorem sanitarnym na podstawie odbiorów obiektów, własnego rozeznania w terenie przez pracowników sprawujących nadzór nad zakładami pracy lub zgodnie z wytycznymi do planu zasadniczych zamierzeń Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Aktualność informacji dot. nadzorowanych firm sprawdzana jest w bazie „Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej”.

Pierwsza kontrola ma na celu wskazanie pracodawcom zagrożeń zawodowych powstających procesach technologicznych oraz wytypowanie stanowisk pracy do badań środowiskowych w celu przeprowadzenia pomiarów stężeń i natężeń (NDS/NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia. W 2020 r. Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła **7** kontroli odbiorowych i na tej podstawie objęła bieżącym nadzorem sanitarnym **3** nowe zakłady pracy.

W 2020 r. wpłynęło 5 interwencji dotyczących: nie niezapewnienia dla pracowników środków ochrony przed zakażeniem w związku ze stanem epidemii COVID-19; możliwości wprowadzania do obrotu podrobionego produktu biobójczego; podejrzenia wprowadzania do obrotu narkotyków i nowych narkotyków. W związku z powyższym przeprowadzono 2 kontrole, w tym jedna z udziałem przedstawicieli KPP w Otwocku. 1 interwencja była zasadna, 3 bezzasadne, 1 - sprawa w toku.

Współpraca z instytucjami

Współpraca z Państwową Inspekcją Pracy.

W ramach postępowania w sprawach chorób zawodowych przesyłano do wiadomości Państwowej Inspekcji Pracy **10 decyzji** w tym **7** decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz **3** decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Ponadto w trakcie przeprowadzanych kontroli w zakładach pracy sprawdzano, czy miały miejsce kontrole Państwowej Inspekcji Pracy, zapoznawano się z nakazami PIP oraz sprawdzano realizację powyższych nakazów kontrolnych. Na stronie internetowej Stacji zamieszczono: Komunikaty Międzyresortowej Komisji do spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynniki Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy: XI Komunikat – dotyczący dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego dla 10 szkodliwych czynników chemicznych; XII – w sprawie wykonywania pomiarów podczas prac, w których powstaje frakcja respirabilna krzemionki krystalicznej; XIII – w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy

Współpraca z Mazowieckim Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy.

W ramach współpracy z WOMP przesłano 6 skierowań na badania w celu rozpoznania choroby zawodowej oraz sporządzono i przesłano 6 kart zbiorowych oceny narażenia zawodowego. Ponadto przesłano do wiadomości WOMP 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia.

Przeprowadzono 6 konsultacji telefonicznych dot. prowadzonych postępowań w sprawach chorób zawodowych, zwłaszcza odnośnie przypadków przedłużającego się postępowania orzeczniczego.

Współpraca z Wojewódzkim Szpitalem Zakaźnym w Warszawie.

W ramach współpracy przesłano 3 skierowania na badania w celu rozpoznania choroby zawodowej oraz sporządzono i przesłano 5 kart oceny narażenia zawodowego. Ponadto przesłano do wiadomości 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Przeprowadzono 4 konsultacje telefoniczne dot. prowadzonych postępowań w sprawach chorób zawodowych, zwłaszcza odnośnie przypadków przedłużającego się postępowania orzeczniczego.

Współpraca z Instytutem Medycyny Pracy w Łodzi.

Wprowadzono otrzymane od pracodawców (7 zakładów) informacje dot. narażenia na czynniki rakotwórcze i mutagenne do bazy danych dot. czynników **rakotwórczych** „czyn_rak” i przesłano je do IMP w Łodzi.

Do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych IMP przesłano 3 karty stwierdzenia chorób zawodowych..

Współpraca z organami władzy i samorządu terytorialnego.

Sporządzono „Ocenę stanu sanitarnego powiatu” w zakresie zagadnień dotyczących higieny pracy.

Działania Sekcji Higieny Pracy związane z bieżącym nadzorem sanitarnym nad obiektami w zakresie realizacji ustawy o ochronie przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W 2020 r. przeprowadzono 48 kontroli w 41 obiektach, podczas których **monitorowano przestrzeganie ustawy antytytoniowej**. We wszystkich skontrolowanych zakładach miejsca objęte zakazem palenia były oznaczone znakami graficznymi i słownymi.

W związku z realizacją ustawy antytytoniowej do 17 zakładów pracy przekazywano materiały informacyjne dotyczące profilaktyki zdrowotnej w postaci ulotek i broszur.

Podczas kontroli w zakładach pracy nie stwierdzono naruszenia zakazu palenia tytoniu, a tym samym nie stosowano sankcji karnych w tym zakresie. W 2 skontrolowanych zakładach wyznaczone są miejsca przeznaczone na palarnię, w zakładzie o nr PKD 22 jest to pomieszczenie palarni zorganizowane wewnątrz budynku, w zakładzie o nr PKD 20 jest to miejsce zadaszone w formie tzw. „przystanku” zlokalizowane na zewnątrz budynku.

Informacje dotyczące monitorowania przestrzegania ustawy antytytoniowej były odnotowywane w protokołach kontroli, natomiast zapisywane były w rejestrze kontroli. Następnie dane te przekazane były do Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w postaci 12 meldunków.

W związku z dynamicznie rozwijającą się sytuacją epidemiologiczną wywołaną rozprzestrzenieniem się koronawirusa SARS-CoV-2 w Polsce w 2020 roku, plan kontroli sanitarnych zakładów pracy w powiecie garwolińskim został zweryfikowany. Pracownicy Sekcji Higieny Pracy byli zaangażowani przede wszystkim w działania zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców. Aktywnie uczestniczyli zarówno razem z funkcjonariuszami policji jak też w samodzielnych kontrolach różnych obiektów – **34** kontrole. Zakresem kontroli było przestrzeganie Rozporządzenia w sprawie określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem epidemii.

X. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH WRAZ Z OCENĄ ZAGROZEŃ DLA ZDROWIA

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Garwolinie, Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży, pełniła w 2020 roku nadzór nad 139 placówkami nauczania i wychowania oraz nad 68 turnusami/organizatorami wypoczynku.

W 2020 roku przeprowadzono 133 kontrole sanitarne. W placówkach będących pod stałym nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Garwolinie przeprowadzono 102 kontrole, w tym 35 kontroli bieżących (obejmujących całość zagadnień kontroli). W placówkach sezonowych, związanych z organizacją letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono 31 kontroli. Wydano 17 decyzji merytorycznych, w tym 9 zmieniających termin wykonania zaleceń, 2 decyzje wygaszające oraz jedną decyzję dotyczącą spełnienia warunków bezpieczeństwa i higieny w żłobku. Wyegzekwowano 11 decyzji administracyjnych, w tym 9 z lat ubiegłych.

Analiza warunków sanitarno-higienicznych:

1) warunki techniczne i porządkowe:

w powiecie garwolińskim nie występują placówki funkcjonujące w budynkach o złym stanie technicznym i sanitarno-higienicznym.

2) warunki do utrzymania higieny:

- 18 placówek spośród placówek skontrolowanych nie ma podłączenia do sieci kanalizacyjnej
- placówki te posiadają własne zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe, systematycznie opróżniane.

- 1 placówka funkcjonująca na terenie powiatu garwolińskiego (placówka całodobowa) nie jest podłączona do wodociągu i korzysta z własnego ujęcia wody (studni).

- z ponadnormatywną liczbą dzieci na 1 urządzenie sanitarne funkcjonują 2 szkoły podstawowe.

- wszystkie placówki posiadają dostęp do bieżącej zimnej i ciepłej wody, w żadnej placówce dzieci i młodzież nie korzysta z ustępów zewnętrznych.

W 2020 r. na terenie powiatu garwolińskiego nastąpiły zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek takie jak:

Placówki nowo odebrane:

2 placówki: 1 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Garwolinie, 1 żłobek w Garwolinie.

Placówki po remontach generalnych:

Szkoła Podstawowa w Starym Kębłowie - wymiana dachu na budynku szkoły

Szkoła Podstawowa w Pilawie - wymiana stolarki okiennej w budynku szkoły,

Szkoła Podstawowa w Mariańskim Porzeczcu - wymiana ogrodzenia terenu szkolnego

Pogotowie Opiekuńcze Zielone Izdebnno – remont generalny wszystkich pomieszczeń wraz z wymianą wyposażenia oraz remont generalny bloku żywienia wraz z wymianą wyposażenia.

Placówki z modernizowanymi obiektami sportowymi:

1 Szkoła Podstawowa w Łąkach (remont boiska)

Placówki z nowo oddanymi blokami żywienia:

1 żłobek w Garwolinie

Placówki z modernizowanymi blokami żywienia:

Pogotowie Opiekuńcze w Izdebnie.

Rozbudowa placówek:

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Woli Rębkowskiej - trwa nadbudowa pomieszczeń przeznaczonych dla przedszkola.

Zespół Szkół w Głoskowie - trwa dobudowa pomieszczeń z przeznaczeniem na szatnie, sanitariaty i inne pomieszczenia pomocnicze.

Szkoła Podstawowa w Goławiu - trwa dobudowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarnym i sal lekcyjnych.

Trojanów- na placu Szkoły Podstawowej trwa budowa Publicznego Przedszkola

W 2020 roku w nadzorowanych placówkach przeprowadzono remonty generalne i bieżące.

Remonty generalne były przeprowadzone w 3 szkołach podstawowych i w 1 placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W przypadku 2 szkół podstawowych stwierdzono niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych w stosunku do liczby dzieci i młodzieży, przebywających w danych szkołach. Spowodowane jest to zwiększoną liczbą uczniów w związku z reformą systemu oświaty.

W 2020 roku 3 placówki nie posiadały infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Część placówek ma możliwość korzystania z sali gimnastycznej należącej do innej szkoły lub korzysta z miejskich, ewentualnie gminnych obiektów sportowych.

W 2020 r. z powodu istniejącej pandemii koronawirusa nastąpiło znaczne ograniczenie liczby kontroli bieżących (przeprowadzono jedynie 35 kontroli obejmujących całość zagadnień kontroli). W związku z powyższym Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży nie dysponuje materiałem porównawczym do roku 2019 w wielu aspektach kontroli - między innymi w zakresie ergonomii mebli szkolnych, higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych, zmianowości zajęć lekcyjnych oraz sytuacji w zakresie żywienia zbiorowego oraz dożywiania dzieci i młodzieży w zakładach oświatowo wychowawczych.

Ocena przygotowania i przebiegu wypoczynku dzieci i młodzieży w 2020 r.

W 2020 r w elektronicznej bazie wypoczynku na stronie MEN zostało zarejestrowanych 49 organizatorów wypoczynku letniego (w tym 27 w obiekcie hotelowym lub w innym obiekcie, w którym są świadczone usługi hotelarskie, 3 w obiektach sezonowych, 13 obozów pod namiotami oraz 6 form wypoczynku w miejscu zamieszkania) i 19 organizatorów wypoczynku zimowego dla dzieci i młodzieży (w tym 8 w obiekcie hotelowym lub w innym obiekcie, w którym są świadczone usługi hotelarskie, 8 w obiektach sezonowych oraz 3 forma wypoczynku w miejscu zamieszkania).

W wyniku działań w ramach nadzoru nad wypoczynkiem letnim i zimowym skontrolowano w aspekcie wymagań sanitarno-higienicznych 31 turnusów wypoczynku letniego i zimowego, w tym:

- **22 turnusów/organizatorów wypoczynku letniego** dla dzieci i młodzieży zorganizowanego **w formie wyjazdowej** (w tym 7 obozów pod namiotami), z których skorzystało 597 uczestników (w tym 238 uczestników obozów pod namiotami) oraz
- **2 turnusy letniego wypoczynku w miejscu zamieszkania**, z których skorzystało 54 uczestników.

W 2020 r. z wypoczynku letniego skorzystało 651 uczestników, natomiast w 2019 r. z wypoczynku letniego skorzystało 1161 uczestników

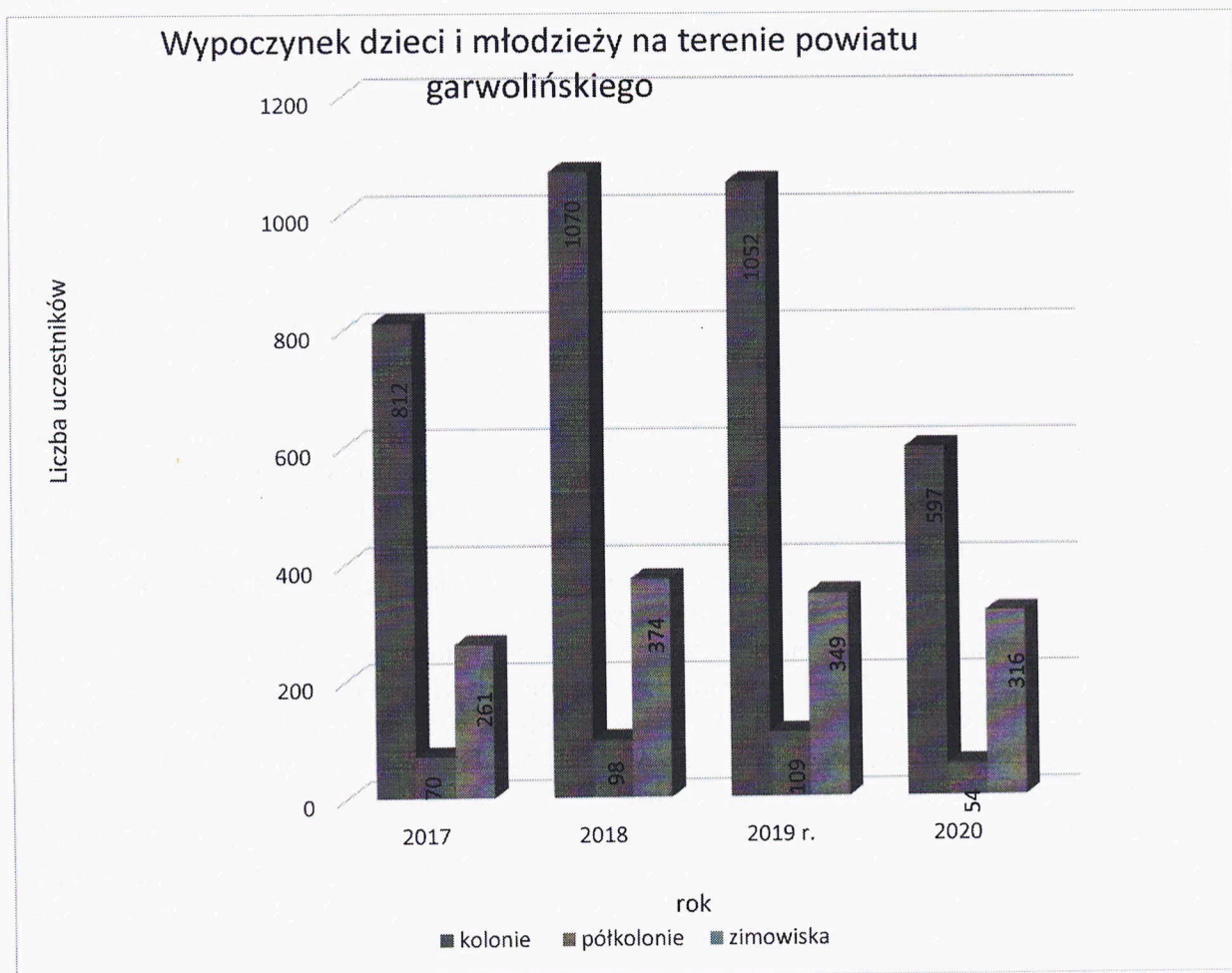
- **9 turnusów/organizatorów wypoczynku zimowego** dla dzieci i młodzieży zorganizowanego **w formie wyjazdowej**, z których skorzystało 255 uczestników,
- **2 turnusy zimowego wypoczynku w miejscu zamieszkania**, z którego skorzystało 61 uczestników.

W 2020 r. z wypoczynku zimowego skorzystało 316 uczestników, natomiast w 2019 r. - 349 uczestników.

Ogółem w 2020 r. na terenie powiatu garwolińskiego w skontrolowanych placówkach wypoczywało 967 uczestników wypoczynku letniego i zimowego, natomiast w 2019 r. na terenie powiatu garwolińskiego w skontrolowanych placówkach wypoczywało 1510 uczestników zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej.

Liczba dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku letniego i zimowego w skontrolowanych placówkach była w 2020 r. znacznie mniejsza w stosunku do lat poprzednich.

Kontrole sanitarne placówek wypoczynku przeprowadzane były przy współudziale przedstawicieli innych Sekcji PSSE w Garwolinie oraz Przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie.

Inne działania Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży:

Współpraca z merytorycznymi komórkami nadzoru prowadzona było na bieżąco w zależności od potrzeb i problemów. Sprowadzała się do konsultacji i poradnictwa oraz do wspólnych kontroli w nadzorowanych obiektach dla dzieci i młodzieży, każdy w zakresie swojej właściwości. W sposób szczególny współpraca była ścisła z:

1. BŻ – 6 wspólnych kontroli letniego oraz zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 5 wspólnych kontroli w stałych placówkach nauczania i wychowania.
2. ZNS 5 wspólnych kontroli podczas odbiorów technicznych placówek i wydawaniu opinii sanitarnych.
3. OZiPZ - 1 wspólna kontrola/ wizytacja, każdy w swoim zakresie w stałych placówkach nauczania i wychowania oraz 17 wspólnych kontroli wypoczynku dzieci i młodzieży (6 podczas zimowego i 11 podczas letniego wypoczynku). Podczas kontroli/wizytacji

prowadzono rozmowy na tematy: profilaktyki zatruc pokarmowych, odzwierzęcych chorób pasożytniczych człowieka, postępowania w sytuacji pokąsania przez zwierzę, zagrożeń związanych ze stosowaniem środków psychoaktywnych, problemu wszawicy, WZW typ A i odry. Informowano także o zasadach ochrony przed ukąszeniami przez kleszcze i postępowania w sytuacji wszczęcia się kleszcza w ciało oraz ochrony przed promieniowaniem ultrafioletowym, bezpieczeństwa w czasie rekreacji i sportów zimowych ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń wynikających z korzystania przez dzieci z „dzikich” lodowisk i ich skutków; zapobiegania chorobom zakaźnym i pasożytniczym poprzez dbanie o higienę osobistą oraz właściwe warunki higieniczne w miejscu wypoczynku; przestrzegania przepisów dotyczących zakazu sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim. Podczas kontroli informowano również o zagrożeniach związanych z COVID-19 i zasadach bezpiecznego i higienicznego zachowywania się podczas stanu epidemii. Ponadto na bieżąco trwa wymiana informacji na temat nadzorowanych placówek oświatowo-wychowawczych.

4. HK – 3 wspólne kontrole w tym 1 wspólna kontrola w obiekcie hotelowym podczas letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, 1 wspólna kontrola przeprowadzona w placówce przed wydaniem opinii sanitarnej i 1 wspólna kontrola przeprowadzona w obiekcie sali zabaw. Z Sekcją HK współpracowano także w zakresie pozyskiwania informacji dotyczących jakości wody zarówno w placówkach stałych jak i w placówkach wypoczynku oraz z miejsc wykorzystywanych do kąpeli, które są zorganizowane na terenie powiatu garwolińskiego.
5. Nie przeprowadzono wspólnych kontroli z Sekcją Higieny Pracy i Epidemiologii.

PPIS wraz z pracownikami Sekcji HDM PSSE w Garwolinie organizowali oraz uczestniczyli w organizowanych przez Kuratorium Oświaty spotkaniach z Dyrektorami szkół i przedszkoli – tematem spotkań były zasady przygotowania i rozpoczęcia nowego roku szkolnego w czasie epidemii. Podczas spotkań wyświetlono prezentację rekomendowaną przez MEN i MZ na temat „Bezpieczny Powrót do szkół” oraz udzielano wyczerpujących odpowiedzi na zadawane pytania i wątpliwości dyrektorów placówek.

W zakresie nadzoru nad placówkami oświatowo-wychowawczymi oraz nadzoru nad placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży, Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Garwolinie prowadziła działania kontrolne i edukacyjne w związku przestrzeganiem wymagań i stosowaniem się do wytycznych MZ, MEN i GIS w czasie epidemii. W związku z powyższym przeprowadzono 42 takie kontrole.

Ponadto w 2020 r. przedstawiciele Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Garwolinie przeprowadzili także 58 kontroli na terenie różnych obiektów użyteczności publicznej, związanych z przestrzeganiem określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W przypadku pojawienia się zachorowań na COVID-19 wśród pracowników i uczniów placówek oświatowych, Dyrektorzy tych placówek zwracali się do PSSE w Garwolinie z prośbą o wydanie opinii sanitarnych w celu zawieszenia zajęć lekcyjnych lub przejścia na tryb nauki zdalnej. PPIS we Garwolinie w 2020 r. wydał 63 pozytywne opinie o zawieszeniu zajęć lub zdalnym nauczaniu w tym:

- 2 opinie dla żłobków
- 16 opinii dla przedszkoli
- 26 opinii dla szkół podstawowych
- 5 opinii dla zespołów szkół
- 1 opinia dla placówki całodobowej
- 7 opinii dla liceum ogólnokształcących
- 6 opinii dla zespołów szkół ponadpodstawowych

Ponadto w 8 przypadkach nie było podstaw do wydania pozytywnych opinii sanitarnych o zawieszeniu lub przejściu na tryb nauki zdalnej. Dyrektorzy w tych przypadkach uzyskali opinie negatywne.

W 2020 r. w związku z trwającą epidemią przedstawiciele Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Garwolinie na bieżąco uczestniczyli w przeprowadzaniu wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi koronawirusem i prowadzili sprawy związane z nakładaniem kwarantanny na osoby z bliskiego kontaktu z nimi.

Ponadto pracownicy PPIS w Garwolinie konsultowali opracowane przez dyrektorów przedszkoli i szkół procedury bezpieczeństwa związane z istniejącą sytuacją epidemiologiczną w kraju oraz odpowiadali telefonicznie i pisemnie na liczne pytania związane z istniejącą epidemią wirusa SARS-CoV-2.

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży podczas kontroli w placówkach oświatowych i placówkach wypoczynku przekazywała materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, w tym pasożytniczych chorób odzwierzęcych, chorób odkleszczowych i zatruc pokarmowych. Pozostawiano na turnusach wypoczynku regulamin konkursu plastycznego pod hasłem „Bezpieczne wakacje w czasie pandemii COVID-19”. W zakresie promocji zdrowia pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w ciągu całego roku szkolnego oraz w czasie wakacji i ferii zimowych uczestniczyli w dostarczaniu wielotematycznych materiałów oświaty zdrowotnej do placówek dot. profilaktyki grypy i innych chorób zakaźnych, w tym pasożytniczych chorób odzwierzęcych, profilaktyki HIV/AIDS, WZW typ A, odry, wszawicy, zasad stosowania antybiotykoterapii, szkodliwości palenia tytoniu, zagrożeń zdrowotnych spowodowanych zażywaniem środków psychoaktywnych oraz materiałów propagujących aktywność fizyczną i zasady prawidłowego odżywiania się młodzieży, jak również ulotki na temat bezpiecznego spędzania wakacji. Zwracano szczególną uwagę na tematykę związaną z COVID-19.

Pozostawiano na turnusach wypoczynku regulamin konkursu plastycznego zorganizowanego w związku z Akcją Letnią. HDM uczestniczyła przy podsumowaniu konkursu plastycznego organizowanego przez OZiPZ pod hasłem: „Bezpieczne wakacje w czasie pandemii COVID-19” realizowanego w ramach akcji „Bezpieczne Wakacje 2020”.

Pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży prowadzili także nadzór nad stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkolnych pracowniach i klasopracowniach chemicznych. W 2020 r. skontrolowano 24 klasopracownie chemiczne, w których oceniano realizację wymogów w ww. zakresie.

XI. DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWA W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA

Przedsięwzięcia prozdrowotne realizowane w ramach oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2020 r.

Na terenie powiatu garwolińskiego działalność prozdrowotna i profilaktyczna kierowana była do 167 placówek, w tym: 126 placówek oświatowych, 41 podmiotów leczniczych oraz dodatkowo do 5 turnusów zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz 8 turnusów letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Interwencje programowe tzw. programy, pod tytułami: „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”, „Bieg po zdrowie”, „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”, „Zdrowe piersi są OK!”, „Znamię!. Znam je?”, „Podstępne WZW”, „Program Ograniczania zdrowotnych następstw palenia tytoniu”, „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami”,

Edukacja prozdrowotna prowadzona była również poprzez **interwencje nieprogramowe** tzw. akcyjne, zatytułowane: „Światowy Dzień bez Tytoniu”, „Światowy Dzień Rzucania Palenia”, „Profilaktyka używania zastępczych środków psychoaktywnych”, „Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania”, „Profilaktyka chorób układu pokarmowego – salmonellozy oraz chorób odzwierzęcych – wścieklizny, toksokarozy, toksoplazmozy, bąblowca wielojamowego”, „Profilaktyka zatruc grzybami”, „Profilaktyka grypy”, „Europejski Tydzień Szczepień i inne tematy związane z promocją szczepień”, w tym kampania pod hasłem „Oszczędź dziecku ospy”, „Zapobieganie wszawicy”, „Europejski dzień wiedzy o antybiotykach. Światowy dzień walki z antybiotykami.”, „Zdrowotne skutki promieniowania UV - Jasne jak słońce”, „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczne Wakacje z konkursem plastycznym pt. „Bezpieczne Wakacje w czasie pandemii COVID-19”, „Edukacja w zakresie ochrony przed zakażeniem COVID-19, w tym zasad prawidłowego stosowania maseczek oraz higienicznych zachowań chroniących przed zakażeniami drogą kropelkową”, „Monitoring z realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych”, „Profilaktyka wad postawy i schorzeń układu kostnego u dzieci i młodzieży”, „Bezpieczny Senior”, „Od samobadania piersi do mammografii”, „Profilaktyka wirusowego zapalenia wątroby typu A, typu B, typu C”, „Afrykański pomór świń ASF”, „Edukacja w zakresie potrzeby kształtowania właściwych relacji rówieśniczych, a tym samym zapobieganie stanów apatii, depresji i przemocy”.

Powyższa oferta tematyczna oddziaływań prozdrowotnych dla mieszkańców powiatu garwolińskiego była realizowana poprzez: ekspozycje wizualne, stoiska informacyjne, stronę internetową i Twitter PSSE w Garwolinie oraz dystrybucję materiałów, rozmowy instruktażowe i spotkania edukacyjne - z zachowaniem reżimu sanitarnego.

W 2020 r. ofertę edukacyjną zrealizowano w stosunku do ponad **21 tysięcy odbiorców** w powiecie garwolińskim.

Ze względu na stan pandemii COVID-19 w 2020 r. zostały odwołane przedsięwzięcia prozdrowotne takie jak:

- 1) Festiwal Piosenki o Zdrowiu – wokalnie-muzyczna forma wyrazu treści o tematyce prozdrowotnej i profilaktycznej.
- 2) „Leśne inspiracje” - konkurs fotograficzny.
- 3) „Szkoła wolna od używek” - IV edycja konkursu na krótkometrażowy film.
- 4) „Trzymaj Formę!” - Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia organizowanego w ramach realizacji Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego.

Jednostki współpracujące z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Garwolinie, to: Główny Inspektorat Sanitarny, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Warszawie, placówki oświatowe, podmioty lecznicze, Starostwo Powiatowe w Garwolinie, Komenda Powiatowa Policji w Garwolinie, Klub Seniora w Woli Rębkowskiej, Centrum Sportu i Kultury w Garwolinie.

XII. WNIOSKI

20 marca 2020 roku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono stan epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. W związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją epidemiologiczną pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Garwolinie, zaangażowali się w bieżące działania na rzecz zdrowia publicznego mieszkańców powiatu garwolińskiego, poprzez:

- 1) szybkie identyfikowanie osób z kontaktu z chorymi na COVID-19 i podejrzany o zachorowanie,
- 2) nadzór nad osobami objętymi obowiązkową kwarantanną i izolacją domową,
- 3) nadzór nad przestrzeganiem przepisów zawartych w Ustawie o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi oraz zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,
- 4) kontrolę sklepów, hoteli, zakładów fryzjersko-kosmetycznych i innych obiektów użyteczności publicznej samodzielnie i z udziałem funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie,
- 5) nawiązanie ścisłej współpracy z lekarzami, dyrektorami placówek i innymi instytucjami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu garwolińskiego,
- 6) wprowadzenie w PSSE w Garwolinie systemu pracy dwuzmianowej w celu poprawy dostępności pracowników Inspekcji dla mieszkańców powiatu,
- 7) prowadzenie bieżących instruktaży na temat funkcjonowania w okresie epidemii różnych dziedzin gospodarki powiatowej,
- 8) wydawanie opinii i zgód na naukę zdalną dla szkół, przedszkoli i żłobków,
- 9) zgłaszanie MOPS-om i GOPS-om osób do aprowizacji,
- 10) znacznie zwiększoną ilość interwencji obywatelskich
- 11) prowadzenie kampanii informacyjnej w lokalnych środkach masowego przekazu oraz na stronie internetowej PSSE i w mediach społecznościowych, dotyczącej zagadnień związanych z zakażeniami SARS-COV-2 i zachorowaniami na COVID-19.

W celu usprawnienia obsługi zgłoszeń związanych z zachorowaniami spowodowanymi wirusem SARS-CoV-2 wprowadzono system Ewidencji Wjazdu do Polski (EWP), do którego dostęp miały też inne służby (Policja, Straż Pożarna, ZUS, KRUS).

Kolejnym etapem informatyzacji działań było wprowadzenie Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS).

Wprowadzone w związku z ogłoszonym stanem epidemii ograniczenia dotyczące m.in. przemieszczania się i prowadzenia działalności przez przedsiębiorców wpłynęły na bieżącą pracę Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Garwolinie skutkując znacznie niższą niż w roku poprzednim ilością kontroli oraz wydanych dokumentów opiniotwórczych. Ze względu na stan pandemii COVID-19 w 2020 roku zostały odwołane 4 przedsięwzięcia prozdrowotne w szkołach w powiecie garwolińskim.

Zamknięcie szkół i placówek oświatowych oraz wprowadzenie nauki zdalnej spowodowane istniejącą epidemią, skutkowało mniejszą liczbą dzieci i młodzieży korzystającej z wycieczek letniego i zimowego.

Sytuacja epidemii spowodowała, że wszyscy pracownicy zaangażowani byli w działania przeciwepidemiczne, a tym samym zobowiązani byli do posiadania podstawowej

wiedzy na temat koronawirusa i aktualnych procedur postępowania w przypadku zakażeń. W czasie pełnionych całodobowo dyżurów telefonicznych pracownicy odbierali ogromną ilość telefonów z różnego rodzaju pytaniami także tymi, które nie należały do kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Garwolinie
Dorota Brojek
Dorota Brojek